

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Oprea Nicolae Angelescu,
Inspector General al Inspectoratului Școlar Județean Prahova
Ploiesti, str. Democrației nr.35, județul Prahova

RECOMANDAREA

Nr. 2.....din 3 ^{APRILIE} ~~martie~~ 2018

referitoare la dispunerea măsurilor legale pentru informarea și aplicarea dispozițiilor
Ordinului nr. 1985/2016 în unitățile din subordinea/coordonarea
Inspectoratului Școlar Județean Prahova

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat o anchetă cu privire la posibila încălcare a prevederilor art. 50 și art. 32 din Constituția României, republicată, referitoare la protecția persoanelor cu handicap, respectiv dreptul la învățătură, la Colegiul Național "Alexandru Ioan Cuza" din Municipiul Ploiești.

În ziua de 07 februarie 2018 pe postul de televiziune TVR 1 și pe mai multe site-uri de știri au fost difuzate reportaje privind situația unui elev nevăzător din cadrul Colegiului Național „Alexandru Ioan Cuza” din Ploiești, care nu mai este lasat să intre la orele de curs împreună cu însoțitorul legal.

Potrivit informațiilor apărute în presă, mama elevului acuza dirigintele clasei pentru că a dispus o măsură nelegală, deoarece legislația permite ca un copil nevăzător să fie primit la orele de curs cu însoțitor.

Verificările efectuate au vizat: împrejurările în care a avut loc evenimentul, modul în care este respectată legislația privind protecția persoanelor cu handicap și asigurarea dreptului la învățătură pentru elevul nevăzător din cadrul Colegiului Național „Alexandru Ioan Cuza” din Ploiești, măsurile dispuse de conducerea colegiului cu privire la acest caz, precum și verificarea modului în care se respectă drepturile elevilor cu dizabilități la Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza” din Ploiești.

În vederea clarificării aspectelor legate de acest caz au fost solicitate informații și documente și de la alte instituții care aveau competențe în rezolvarea situației apărute la Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza” Ploiești, precum și cu privire la modul de aplicare a prevederilor Ordinului nr. 1985 din 4 octombrie 2016 respectiv: Inspectoratul Școlar Județean Prahova, Direcția Județeană de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, Centrul Județean de Asistență Educațională Prahova și Școala Gimnazială Specială nr. 1 Ploiești.

Ordinul nr. 1985/2016 este un ordin comun emis de Ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, Ministrul sănătății și Ministrul educației naționale și cercetării științifice și privește *aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale.*

De asemenea, în cursul derulării verificărilor s-a luat legătura cu mama elevului nevăzător care a fost invitată la sediul Biroului teritorial Ploiești pentru a-și expune problema și pentru a depune eventuale documente referitoare la situația relatată în presa, iar în data de 15 februarie 2018 părinții elevului nevăzător s-au prezentat la sediul Biroului teritorial Ploiești unde au avut loc discuții cu privire la situația cu care se confruntă.

În urma tuturor verificărilor efectuate cu ocazia anchetei și din informațiile și documentele puse la dispoziție de către instituțiile implicate în acest caz – Colegiul Național “Alexandru Ioan Cuza” Ploiești, Inspectoratul Școlar Județean Prahova, Direcția Județeană de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, precum și din discuțiile ce au avut loc cu părinții elevului *s-au evidențiat următoarele:*

În județul Prahova există un număr de 8 elevi nevăzători integrați în învățământul de masă (toți cu grad de handicap grav, cu asistent personal), din care 2 elevi sunt înscriși în învățământul liceal.

Pentru toți elevii cu deficiențe vizuale grave, care nu frecventează o școală specială pentru astfel de dizabilități, a fost realizat un cabinet în incinta Liceului tehnologic și de servicii ”Sf. Apostol Andrei” din Ploiești, unde cu ajutorul unui cadru didactic nevăzător, acești elevi beneficiază de: învățarea scris-cititului în Braille, metode specifice de calcul matematic, metode și tehnici psihopedagogice de creșterea autonomiei personale, a motivației pentru învățare, a formării și dezvoltării relațiilor sociale pentru creșterea gradului de adaptare socio-profesională.

Cei doi elevi nevăzători înscriși în învățământul liceal de masă urmează cursurile Colegiului Național ”Alexandru Ioan Cuza” din Ploiești, unul dintre acești elevi fiind

elevul _____ (în prezent elev în clasa a X-a) – la situația căruia au existat referiri în cadrul reportajelor difuzate de mass-media, iar cel de-al doilea este o elevă înscrisă în clasa a IX-a.

Deși potrivit Certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 1650/19.09.2017 elevul _____ este încadrat în grad grav de handicap cu însoțitor, iar asistentul personal al acestuia este mama sa, _____, această calitate (de asistent personal/însoțitor) nu se confundă cu cea de facilitator .

Noțiunea de *facilitator* a fost introdusă prin dispozițiile art. 63 alin. 2 lit. d din Ordinul nr. 1985/2016, iar prezența acestuia în unitatea de învățământ a fost prevăzută ca o măsură de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de atitudine, alături de alte măsuri de sprijin specifice.

Facilitatorul poate fi atât asistentul personal/însoțitorul, cât și alte persoane prevăzute la art. 64 alin.2 din Ordinul nr. 1985/2016, iar numirea acestuia se face în urma includerii acestuia în planul de abilitare-reabilitare, respectiv planul de servicii psihoeducaționale (potrivit art. 64 alin. 4 din Ordinul nr. 1985/2016).

Includerea facilitatorului în planul de servicii psihoeducaționale (întocmit de responsabilul de caz/profesor de sprijin) se face fie la solicitarea părinților/reprezentantului legal, fie la recomandarea unui profesionist, cu acordul părinților/reprezentantului legal (art. 64, alin. 3 din Ordinul nr. 1985/2016).

Conform art. 63 alin. 4 din același ordin, printre măsurile de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de mediu sunt și cele referitoare la *adaptarea rezonabilă a unității de învățământ în care învață copilul* și includ cel puțin :

a) *serviciile de sprijin educațional* prevăzute de Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.574/2011 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, cu modificările ulterioare;

b) *accesibilizarea mediului fizic, informațional și de comunicare din unitatea de învățământ, adaptată la tipurile de dizabilitate*, de exemplu mutarea claselor și laboratoarelor la parter sau asigurarea deplasării copilului cu fotoliu rulant la etaj prin utilizarea unui lift, accesibilizarea balustradei sau folosirea tehnologiilor de acces, precum și a tehnologiilor și dispozitivelor asistive.

Dispozițiile art. 64 alin. 1 prevăd că *fiecare unitate de învățământ în care se află copii cu dizabilități copii cu dizabilități și/sau CES trebuie să includă în regulamentul de organizare și funcționare proceduri privind aprobarea prezenței facilitatorilor în unitatea de învățământ, precum și modul de organizare a activității acestora, acestea fiind prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.*

Mai mult, art. 64, alin. 9 subliniază faptul că ”Prezența facilitatorilor la clasă nu poate fi condiționată de gradul de handicap”.

Rezultă așadar, că emitentul ordinului a stabilit în sarcina unităților de învățământ în care se află copii cu dizabilități și/sau CES, *elaborarea unor proceduri speciale privind accesul facilitatorului în unitatea de învățământ*. Prin procedura respectivă, unitățile de învățământ au posibilitatea reglementării prezenței facilitatorului atât în școală, cât și la orele de curs, pe baza recomandărilor emise de specialiști, prevăzute în planul individualizat de servicii și/sau în planul educational individualizat al copiilor cu dizabilități și/sau CES.

Drept urmare, prezența facilitatorului în unitatea de învățământ (în școală sau la orele de curs) este o măsură de sprijin, inclusă în planul de servicii individualizat al copilului cu dizabilități și/sau CES, elaborat potrivit Ordinului nr. 1985 din 4 octombrie 2016, iar în ceea ce privește regulile pe care facilitatorul trebuie să le respecte pe perioada în care se află în unitatea de învățământ, acestea sunt stabilite de unitatea de învățământ, în concordanță cu natura handicapului și cu cerințele individuale ale fiecărui caz, avându-se în vedere toți factorii existenți în mediul fizic și educațional.

Totodată s-a constatat că unitatea de învățământ nu are la acest moment infrastructura adaptată deficiențelor elevului nevăzător pentru a asigura acestuia independența motrică necesară, iar în acest context, măsura eliminării totale a prezenței facilitatorului în școală ar putea genera situații împovărătoare atât pentru elevul nevăzător, cât și pentru colegii acestuia (nu există montate nici măcar bare de sprijin care să asigure orientarea spațială a acestuia spre alte spații/săli de curs/grup sanitar, laboratoare, etc.).

De la momentul interzicerii accesului facilitatorului la orele de curs, lipsa acestuia a fost suplinită prin implicarea colegilor de clasă în asigurarea independenței motrice a elevului nevăzător în spațiile din școală (inclusiv în/la grupul sanitar).

Din verificările efectuate s-a constatat că pentru elevul _____, nu era întocmit un plan de servicii individualizat.

Planul de servicii individualizat trebuia realizat conform art. 57 alin. 3 din Ordinul 1985/2016, de către responsabilul de servicii psihoeducaționale, cu consultarea S.E.O.S.P. (Serviciului de Evaluare și Orientare Școală și Profesională), a specialiștilor care au participat la evaluarea complexă, a părinților/reprezentanțului legal, precum și a copilului, în funcție de gradul de înțelegere și adaptat tipului de dizabilitate.

În cazul de față responsabilul de servicii psihoeducaționale este profesorul de sprijin, care, potrivit ordinului mai sus menționat, avea competența de a identifica

nevoia elevului nevăzător cu privire la prezența facilitatorului la orele de curs și de a o include ca măsură de sprijin în planul individualizat de servicii.

La momentul verificărilor Colegiului Național "Alexandru Ioan Cuza" din Ploiești, nu era elaborată *Procedura specială privind accesul facilitatorului în cazul copiilor cu cerințe educative speciale*, astfel cum prevede Ordinul nr. 1985/2016.

După efectuarea anchetei de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului – Biroul teritorial Ploiești au fost realizate: *Procedura specială privind accesul facilitatorului în cazul copiilor cu cerințe educative speciale* - anexă la Regulamentul de organizare și funcționare, ce urmează a fi comunicată în vederea luării la cunoștință, tuturor factorilor implicați în procesul de învățământ și aplicată în cazurile copiilor cu cerințe educaționale speciale (inclusiv în cazul elevului).

Procedura stabilește modul de realizare a activității, precum și a persoanelor implicate, asigură continuitatea activității, inclusiv în condiții de fluctuație a facilitatorului, stabilește sarcini privind circuitul documentelor necesare acestei activități, reglementează intervenția în procesul instructiv - educativ a facilitatorului și monitorizarea de către facilitator a evoluției școlare și a adaptării la mediul școlar a elevilor cu CES.

A fost elaborat, de asemenea, *modelul cadru al actului adițional la contractul educațional și fișa de atribuții a facilitatorului*.

Până la momentul aplicării *Procedurii speciale privind accesul facilitatorului în cazul copiilor cu cerințe educative speciale*, conducerea unității de învățământ a permis accesul însoțitorului elevului nevăzător în școală la venirea, respectiv la plecarea din școală a acestuia.

Din informațiile și documentele puse la dispoziție cu ocazia verificărilor a reieșit faptul că informarea și pregătirea cadrelor didactice cu privire la prevederile Ordinului nr. 1985/2016 s-a realizat de către Inspectoratul Școlar Județean Prahova prin activități specifice: dezbateri cu privire la punerea în aplicare a prevederilor acestui ordin în cadrul ședințelor de lucru, consfătuirilor, cercurilor pedagogice la nivelul învățământului special și special integrat.

Faptul că la nivelul Colegiului Național "Alexandru Ioan Cuza" Ploiești nu se aplicau prevederile Ordinului nr. 1985/2016 și nici nu exista elaborată *Procedura specială privind accesul facilitatorului în unitatea de învățământ*, denotă faptul că acțiunile de informare și pregătire a cadrelor didactice nu au avut eficiența necesară pentru implementarea dispozițiilor acestui ordin și nu au fost folosite în gestionarea situației apărute la acest colegiu cu privire la prezența facilitatorului în școală.

În urma tuturor aspectelor constatate, apreciem că la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Prahova există carențe în aplicarea dispozițiilor Ordinului nr. 1985/2016 *privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în*

vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, iar potrivit dispozițiilor cuprinse în Capitolul IV al ordinului menționat, Inspectorul Școlar Județean are responsabilități stabilite cu privire la aplicarea dispozițiilor acestuia, pentru structurile aflate în subordinea/coordonarea sa.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Inspectorul General Școlar al Inspectoratului Școlar Județean Prahova va dispune măsurile legale pentru:

- organizarea unor noi acțiuni de informare a cadrelor didactice din învățământul de masă care interacționează cu elevi cu dizabilități și/CES și a profesorilor de sprijin/responsabililor de caz în vederea aplicării corespunzătoare a dispozițiilor Ordinului nr. 1985/2016 și cu privire la obligațiile ce revin factorilor implicați în astfel de cazuri, modurile de relaționare interinstituțională, gestionarea situațiilor apărute în legătură cu situația elevilor cu dizabilități și/sau CES.

- asigurarea formării continue a profesioniștilor care interacționează cu copiii / elevii / tinerii cu CES, potrivit art. 99, lit. e din Ordinul nr. 1985/2016.

- verificarea modului în care unitățile de învățământ de masă, care au înscrisi la cursuri și elevi cu dizabilități și/sau CES, au inclus în Regulamentul de organizare și funcționare *Procedura specială privind accesul facilitatorului în cazul copiilor cu cerințe educative speciale, modelul cadru al actului adițional la contractul educațional și fișa de atribuții a facilitatorului*, conform dispozițiilor art. 64 alin. 1 din Ordinul nr. 1985/2016.

- reanalizarea situației elevilor cu dizabilități și/sau CES înscriși în unitățile de învățământ de masă din județul Prahova, prin prisma dispozițiilor Ordinului nr. 1985/2016, de către profesorii de sprijin/responsabilii de caz, iar acolo unde se va identifica ca fiind necesară prezența facilitatorului la orele de curs sau în unitatea de învățământ și/sau se impune accesibilizarea mediului fizic, se va proceda la includerea acestei măsuri de sprijin în planurile individualizate, în funcție de particularitățile fiecărui caz; ulterior aceste planuri individualizate vor urma procedura de avizare și difuzare către factorii responsabili, astfel cum este prevăzută de Ordinul nr. 1985/2016.

2. Inspectorul General Școlar al Inspectoratului Școlar Județean Prahova va informa instituția Avocatul Poporului, prin Biroul teritorial Ploiești, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

p. Avocatul Poporului,

Victor Ciurbea

București, 3 ^{aprilă} ~~martie~~ 2018